

עזרא פרק ד, פסוקים א-ה, כד

פסוקים א-ג: דחיית בקשתם של צרי יהודה ובנימין

מי היו צרי יהודה ובנימין

נשים לב לכינויים המופיעים בפסוקים: "צרי יהודה ובנימין" מול "בני הגולה". מתברר כי בארץ יושבים אנשים הרואים את עצמם שותפים למהלך השיקום של המקדש אולם הם לא מעם ישראל אלא צרים (=אוייבים) והעולים החדשים (=שהגיעו מן הגולה) נדרשים להכריע ולהיפרד מהם. **רש"י** מסביר שצרי יהודה ובנימין היו: "העכו"ם (גויים) אשר הושיב סנחריב בא"י כמו שנאמר 'ויבא מלך אשור מבבל ומכותא ומעוה ומחמת ומספרוים ויושב אותם בערי שומרון תחת בני ישראל' (מלכים ב יז)".

אותם גויים התגיירו בגלל הפחד שלהם מאריות שטרפו בהם. הם בקשו לבנות את בית המקדש ביחד עם בני ישראל. הנימוק שלהם היה: גם אנחנו מאמינים בה' ועובדים אותו, לכן אנחנו רוצים להשתתף בבניית בית המקדש.

מדוע לא רצו בני הגולה לשתתף בבניית המקדש?

רש"י: "היו אומרים כך למען תתבטל מלאכת הבית על ידיהם שלא לבנות עוד". **בקשתם להשתתף בבניה לא הייתה בקשה כנה אלא תירוץ לעכב את המלאכה**. צרי יהודה לא רצו באמת להיות שותפים לבניית בית המקדש, אלא רצו לעכב את הבנייה ולבטל אותה. מנהיגי העם הבינו את הסיבה האמיתית לבקשתם ולכן הם דחו אותה.

המלב"ם סבור שאי אפשר היה לצרף את הכותים, שהובאו לארץ על ידי מלך אשור, לבנייה משתי סיבות: סיבה רוחנית – הם אינם נחשבים חלק מעם ישראל. הם אמנם התגיירו, אך עבדו גם את ה' וגם עבודה זרה. כמובן מנהיגי העם התנגדו לכך שבבית המקדש יעבדו גם את ה' וגם עבודה זרה. בית ה' נועד לעבודת ה' בלבד.

הסיבה השנייה היא סיבה מנהלית – כורש נתן רשות לבנות את המקדש רק למי שנחשב ישראלי, אך הם אינם ישראלים.

פסוקים ד-ה: נסיונות התנכלות לבונים

על פי המלב"ם צרי יהודה עשו 3 דברים כדי למנוע את בניית המקדש:

- א. צרי יהודה ניסו לייאש את בוני המקדש ולרפות את ידיהם, כך שיתעצלו מלבנות את המקדש.
- ב. איימו על הבונים וגרמו להם לפחד כדי שיפסיקו את בניית בית המקדש.
- ג. צרי יהודה שכרו יועצים שיתנו להם עצות כיצד ניתן להפסיק ולבטל את בניית בית המקדש.

פסוק כד: הפסקת הבניה

המלך כורש ביטל את הרשות שניתנה ליהודים לבנות את המקדש ובניית בית המקדש נעצרה עד לימי המלך דריווש.